

ÜRETİCİNİN ÖRGÜTLENME SORUNUNA GENEL BİR BAKIŞ

Kooperatifçilikle ilgili yirmi yılı aşkın bir süreden bu tarafa bizzat uygulamanın içinde dolu dolu geçen bu süreçte oluşan birikimi, Apelasyon dergisi okuyucuları ile paylaşmak istedim. Özellikle gelişmiş ülkeleri incelediğimizde kooperatifçiliğin ön plana çıktığını görüyor, yerel kalkınmanın en önemli dinamiklerinden birisi olan kooperatifçiliğimizi her ortamda her vesile ile anlatmak zorunda olduğumuza inanıyorum.

Zaman zaman üretici örgütlenmesi ve tarımsal alan kooperatifçiliği ile ilgili deneyim ve düşüncelerimi paylaşmak umuduyla tüm Apelasyon okuyucularına ve derginin yayınlanmasında emeği geçen tüm dostlara merhabalarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Kooperatifler, tüm dünya ülkelerinde kabul görmüş ilkeleriyle, ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sunan önemli aktörler arasındadır. Ekonominin önemli bir aktörü olarak çok ciddi rakamlara ulaşan cirolarla ve yarattıkları istihdamla bulunduğu ülkelerin gelişmelerine önemli ölçüde katkı sağlamaktadırlar.

Kooperatifler, dünya ülkelerinin çoğunda uygulanmakta olan serbest piyasa ekonomisinin işleyişindeki zafiyetlerin giderilmesi, sosyal sorunların en aza indirilmesi, yöresel kalkınmanın sağlanması, böylece kalkınmadaki yöresel farklılıkların giderilmesinde en önemli argüman olarak değerlendirilmektedir.

Sürdürülebilir kalkınma, son yıllarda öne çıkan önemli kavramlar arasındadır. Sürdürülebilir kalkınma kavramının biraz içi doldurulmaya çalışıldığında, yerel kalkınma, yöresel kalkınma, üretimden tüketime fiyat dengesinin kurulabilmesi, üretici aleyhine bozulan rekabet koşullarının oluşturulabilmesi ve gıda güvenliğinin sağlanabilmesi

ANKARA TİCARET BORSASI

RAPORLAR

gibi hedefler için hangi dinamiklerin kullanılabileceği, biraz derinlikli düşünüldüğünde kooperatif yapılar ön plana çıkmaktadır.

Birleşmiş Milletler tarafından 2012 yılının kooperatifler yılı ilan edilmesinin ardındaki gerekçe, sürdürülebilir kalkınmayı en az finansal riskle sağlayabilecek yapıların kooperatifler olduğunun görülmesindedir.

Kooperatifçiliğin bu günkü anlamıyla neden gündeme geldiğini ve önemini anlamak için kooperatifçiliğin ortaya çıktığı günden bugüne kadar işleyen süreci iyi anlamamız gerekir.

Kooperatifçilik hareketi, 19. Yüzyılın ilk yarısında ekonomik ve toplumsal koşullara karşı, tüketicilerin ve küçük üreticilerin kendilerini korumaya yönelik bir tepkisi olarak ortaya çıkmıştır. Bu süreçte İngiltere’de Tüketim Kooperatifçiliği, Fransa’da Üretim Kooperatifçiliği, Almanya’da Kredi ve Tarım Kooperatifçiliğinin İlk kez kurulduğu ve tüm dünyaya yayıldığı görülmektedir.

Benzer süreçler aynı yıllarda Osmanlı Devleti’nde de yaşanmış; Memleket Sandıkları, tefecilerin uyguladığı % 00'lere varan faizden üreticiyi korumaya yönelik kurulmuştur. Belki en önemli fark diğer ülkelerde kendiliğinden gelişen kooperatifçilik hareketi Osmanlı’da devlet desteği ile oluşturulmuştur.

19. yüzyılın ikinci yarısı, serbest piyasa ekonomisine geçişin ve özelleştirmelerin başladığı, taban fiyat uygulamalarının gündemden kalktığı yıllardır. O dönemlerde üreticinin özel sektörle rekabet edebilecek yapılara henüz ulaşamamış olması bir yana, üreticiyi koruyacak argümanların uygulanmaması da üreticiyi ciddi anlamda mağdur etmiştir.

Diğer taraftan, aynı yıllarda dünyada küreselleşme süreci başlamış, küreselleşme ile birlikte Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Ticaret örgütü (DTÖ), Dünya Bankası (DB) Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) gibi kuruluşlar ülkelerin ekonomisini kontrol etmekte ve yönlendirmekte etkin olmaya başlamışlardır.

1960’lı yıllardan itibaren bu günkü anladığımız manadaki kooperatifçiliğimiz gelişme eğilimine girmiş, bankacılık sektöründen ithalat ve ihracata kadar kooperatiflerin etkin olmaya başladığı süreç başlamış, 1980 askeri hareketine kadar devam etmiştir. 1980’den itibaren 2000’li yıllara kadar kooperatiflerimiz kayıp yılları yaşamıştır. O dönemde diğer kuruluşlar gibi kooperatifler de siyasal konjonktürden etkilenmiş, bölge ve merkez birlikleri kapatıldığından her türlü denetim ve koordinasyondan uzak kendi başlarına bırakılmıştır. Hatta kooperatiflerin bilinen mevcut sorunları giderilmeye çalışılmadan yeni örgüt arayışları ve kuruluşları gündeme gelmiş, dolayısıyla üreticinin örgütlenmesi adına karmaşa giderek artmaya başlamıştır.

Macun Mah. 171. Sokak No:4 06105 Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 327 00 00 Faks: 0 312324 08 57 – Başkanlık Özel Kalem Md : 0 312 310 47 74 – 75 -76

Genel Sekreterlik : 0 312 311 01 04

Web: www.ankaratb.org.tr

e-posta : info@ankaratb.org.tr

ANKARA TİCARET BORSASI

RAPORLAR

Hangi örgüt yapısını oluşturursanız oluşturun, işlerliği olan denetim, eğitim ve koordinasyon mekanizmalarını oluşturarak kurumsal kimlik kazandıramazsanız o örgütün başarısını beklemek hayalcilik olur.

Tarımsal politikaların değişkenliği ve ileriye dönük planlamaların yapılamamasının temel nedenlerinden birisinin, üreticinin bu politikaların oluşturulması sürecinde etkin olamaması olarak değerlendirilebilir. Üreticinin kaotik bir örgüt yapılanması içerisinde temsili ve sürece etkin bir şekilde katılımı zaten mümkün de olmamaktadır.

Gelecek yazıda buluşmak dileği ile tüm okuyuculara saygı ve selamlarımı sunuyorum.

KAYNAK : [APELASYON](#)

Macun Mah. 171. Sokak No:4 06105 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 327 00 00 Faks: 0 312324 08 57 – Başkanlık Özel Kalem Md : 0 312 310 47 74 – 75 -76
Genel Sekreterlik : 0 312 311 01 04 Web: www.ankaratb.org.tr
e-posta :info@ankaratb.org.tr

